

РЕШЕНИЕ

№ 1491

гр. София, 04.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-16, в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Валерия Братоева

при участието на секретаря Габриела М. Влагова Боботилова
като разгледа докладваното от Валерия Братоева Търговско дело № 20221100901649 по описа за 2022 година

РЕШИ:

РЕШЕНИЕ №

гр. София, 04.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД, ТЪРГОВСКО ОТДЕЛЕНИЕ, VI-16 състав, в публично съдебно заседание на четиринадесети ноември две хиляди двадесет и трета година, в състав:

СЪДИЯ: ВАЛЕРИЯ БРАТОЕВА

при секретар Габриела Влагова разгледа докладваното от съдията търговско дело № 1649 по описа за 2022 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 365 и сл. от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по предявени от К.П., ЕИК ***** със седалище гр. София и адрес на управление: гр. София, бул. "*****", срещу „Х.Е.“ ЕООД, ЕИК *****, обективно, евентуално и кумулативно съединени искиове за заплащане на сума в общ размер от 191621,40 лева, от който 186927,41 лева – представляващи подлежаща на връщане цена за доставени 36 броя негодни модула за високоскоростно предаване в оптични мрежи, за която

цена са издадени фактура № 0000000264 от 19.11.2021 г. на обща стойност 183263,04 лева с ДДС и дебитно известие № 267/26.11.2021 г. към посочената фактура на стойност 3664,37 лева с ДДС, който договор бил развален от купувача поради неизпълнение, както и за заплащане на сумата 4693,99 лева – обезщетение за вредите от неизпълнение на договора, представляващи разходи за извършване на експертиза и превод на документи, като престирането на сумата 186927,41 лева се претендира при условията на евентуалност като изпълнение на поето от продавача задължение при прекратяване на договора по взаимно съгласие на страните.

В исковата молба са изложени твърдения, че страните сключили договор за търговска продажба на родово определени вещи, съгласно който продавачът се задължил да достави 36 (тридесет и шест) броя оригинални модула за високоскоростно предаване в оптични мрежи CISCO x2-10gb-ZR. За доставката продавачът издал фактура № 0000000264 от 19.11.2021 г. на обща стойност 183263,04 лева с включен ДДС и дебитно известие № 267/26.11.2021 г. към посочената фактура на стойност 3664,37 лева с ДДС. Ищецът заплатил изцяло общата стойност на стоките по банков път по сметката на продавача. Вследствие било установено, че доставените от продавача модули страдат от недостатъци: след тестове се оказало, че разстоянието на пренос на данни не достига до съответстващото на техническите спецификации за продукта разстояние от 80 км. Данните достигали едва до 200 метра и дори в този случай се наблюдавали грешки. Модулите CISCO x2-10gb-ZR били на значителна стойност именно поради възможността за предаване на данни на разстояние до 80 км. с много висока стабилност и точност.

За установяване на недостатъците ищецът извършил и разходи, съответно уведомил управителя на „Х.Е.“ ЕООД, който от своя страна одобрил размера на разходите и потвърдил, че същите ще бъдат възстановени. За посочените разходи от К.П. била издадена фактура № 0120692689/11.07.2022 г. за сумата от 4693,99 лева с ДДС, с падеж 26.07.2022 г., която обаче не била заплатена. След приемане на рекламацията, „Х.Е.“ ЕООД първоначално предложило връщането на сумите да се осъществи на шест вноски. Предложението не било прието и на 16.06.2022 г. ответникът предложил разсрочено изпълнение на 3 вноски, както следва: 07.07.2022 г. – 39200 лева, 07.08.2022 г. – 52800 лева и 07.09.2022 г. - 94927,41 лева. Изпълнение обаче на задълженията не последвало.

В уточнителна молба К.П. посочва, че договорът за продажба бил развален и заплатените във връзка със същия суми - стойността на закупените стоки и извършените разноси за установяване наличието на скрити недостатъци, следвало да бъдат възстановени, евентуално дължимостта им се претендира като поето от ответника задължение за възстановяването им.

Ответникът „Х.Е.“ ЕООД признава сключването на договора и твърди, че при доставка на стоките, купувачът ги прегледал и приел без забележки. Рекламация била направена за един от модулите и с оглед трайните търговски отношения между страните, продавачът се съгласил да го подмени. Едва на 13.05.2022 г. бил уведомен за цялостна рекламация на стоките и експерт установил, че модулите са произведени от алтернативен производител, но по лиценз. В извършена частна експертиза недостатъците били определени като видими и затова следвало да бъдат установени при предаването на стоките. Независимо от това, продавачът направил рекламация към своя доставчик, но тя била отхвърлена и по тази причина споразумение с ищеца не било сключено. Твърди, че стоките били одобрени и срокът за рекламация бил изтекъл, съответно искът бил погасен по давност.

В допълнителна искова молба, К.П. поддържа предявените искове и твърди, че стоките били доставени от ответника на крайния клиент на ищеца в Република Чехия, като договорът бил развален с оглед констатираните недостатъци и с рекламацията било направено искане за връщане на заплатената за стоките цена, което означавало, че били претендирани последиците на развалянето. Отделно от това се касаело за скрити недостатъци, тъй като техническите характеристики на модулите за преноса на данни не представлявали видим недостатък.

Отговор на допълнителната искова молба не е депозиран от „Х.Е.“ ЕООД.

Съдът, като взе предвид доводите на страните и въз основа на събраните по делото доказателства, намира за установено следното:

Страните не спорят, че помежду им бил сключен договор за доставка на 36 модула за високоскоростно предаване в оптични мрежи CISCO x2-10gb-ZR, за цената на които била издадена фактура № 0000000264 от 19.11.2021 г. на обща стойност 183263,04 лева с включен ДДС и дебитно известие № 267/26.11.2021 г. към посочената фактура на стойност 3664,37 лева с ДДС. Приетото неоспорено заключение на съдебно-счетоводната експертиза, което съдът кредитира като съответно на събраните в производството доказателства, установява, че в счетоводните книги на К.П. процесната фактура и дебитно известие са надлежно осчетоводени, включително задълженията по същите са заплатени на 22.11.2021 г. и на 08.12.2021 г.. Фактурата и дебитното известие към нея са надлежно осчетоводени и от страната продавач по сделката.

Представената в производството издадена от К.П. към „Х.Е.“ ЕООД фактура № 0120692689/11.07.2022 г. на стойност 4693,99 лева, с предмет допълнителни разходи за експертиза и превод, вещото лице е констатирало, че е отразена само в търговските книги на ищеца, съответно не е осчетоводена от „Х.Е.“ ЕООД и не е заплатена.

В производството е прието заключение на съдебно-техническа експертиза, което съдът цени като компетентно изготвено и съответно на събраните доказателства и въз основа на същото приема, че процесните модули CISCO x2-10gb-ZR се явяват допълнителни модули за компютърно оборудване тип „мрежови суич“ на производителя Cisco Systems – САЩ, които служат за свързване на компютърни мрежи или части от тях чрез оптичен кабел. При изследване на процесните модули вещото лице е установило, че поставеният стикер със серийен номер на всеки модул не съответства на извършената при изследването продуктова идентификация, съгласно която модулите са мултимодни от вида SR, които предават информация на значително по-близко разстояние (около 200 м) и са на значително по-ниска стойност – между 250 лева и 450 лева за брой - от цената на поръчаните, която варира в границите между 3900 – 10000 лева/брой. Закупените от ищеца модули са с единична цена от 4331,19 лева, съгласно издадената фактура и дебитното известие, поради което няма съмнение, че е следвало да осигуряват пренос на данни на максимално разстояние от 80 км. Изследваните модули, които са доставени като CISCO x2-10gb-ZR не отговарят на техническите спецификации и не могат да предават информация на разстояния по-големи от 200 метра, тъй като са от друг тип – CISCO x2-10gb-SR, които имат еднакъв размер и форма, могат да се включат като модули, но имат различна техническа спецификация от CISCO x2-10gb-ZR и са несъвместими с тях. Изследваните модули имали видими следи от употреба - липсвали предпазните им капачки.

Видимо (от външна страна) двата модула (CISCO x2-10gb-ZR и CISCO x2-10gb-SR) са неразличими, разликата между модулите е технологична и може да бъде установена след

тестването им с устройство, което може да ги разпознае и ползва.

В представена електронна кореспонденция по повод рекламация „f-ra Cisco“ (фактура Сиско), от ищеца на 13.05.2022 г. е поискано възстановяване на сумите по фактура № 000000264 и дебитното известие 000000267, включително от продавача е изискано да бъде посочен адрес за връщане на стоката. В отговор от 27.05.2022 г. на това електронно писмо на купувача, са обективирани изявления на А.К. (А. К.), под името на който е изписано Wholesale Electrronics, Ltd. („Х.Е.“ ЕООД) и което лице е едноличен собственик на капитала и управител на дружеството, че ще приеме стоката обратно и ще върне получената за нея цена разсрочено, с няколко плащания, с падежи, предложени в два последователни мейла от 07.06.2022 г., изпратени до представител на ищеца. По повод направеното от продавача предложение за разсрочено връщане на цената, от ищеца е поставен и въпросът за покриване на разходите за експертиза и превода □ на български език в размер на 2000 евро, в отговор на който въпрос на 15.06.2022 г., К. заявява, че тези разходи ще бъдат платени с последната вноска (от предложените за разсрочено връщане на цената).

Други доказателства от значение за правния спор не са ангажирани, а необсъдените съдът не счита да установяват релевантни за производството факти.

Относно предявените осъдителни иски с правна квалификация чл. 195, ал. 1, предл. 1 ЗЗД и чл. 82 ЗЗД.

Основателността на исковите се обуславя от кумулативното наличие на предпоставките: валидно възникнало от сключен договор за продажба, правоотношение с предмет доставка на движими вещи, заплащане на цената им, отправяне на изявление за разваляне на договора, поради наличие на скрити недостатъци и извършени разходи за установяването им.

Фактът на възникнало продажбено правоотношение между страните и извършената доставка на родово определени вещи (стоки), представляващи модули за пренос на данни, за цената на които са издадени процесната фактура и дебитно известие, не е спорен, както не е спорен и фактът на заплащането на уговорената продажна цена от общо 186927,41 лева. Закупените 36 модула с посочени серийни номера, са предадени от представител на „Х.Е.“ ЕООД на 19.11.2021 г., но неустановен е фактът кое конкретно лице е получило модулите, съответно дали същите са предадени на купувача или на куриер за извършване на доставка в полза на съконтрагент на купувача К.П.. Този факт обаче не променя изводите на съда по съществуването на повдигнатия правен спор.

Задължението за заплащане на парична сума, представляваща цена на движими вещи е насрещно и по волята на страните - еквивалентно на правото на собственост върху тези вещи. Придобиването на това право е с оглед ползване на вещите по предназначение, което се изразява в извличане на полезните им свойства за задоволяване на конкретните потребности на кредитора – сигурен пренос на данни на разстояние от 80 километра.

В Тълкувателно решение № 33 от 1.XI.1973 г. по гр. д. № 3/73 г., ОСГК на ВС, е разяснено, че вещта, обект на договора (без значение от формата на обективирание на волеизявленията на страните), следва да е в състояние според своето или предвиденото предназначение да служи на купувача за задоволяването на конкретни нужди. С оглед на тях именно той е поел задължението да заплати на продавача продажната цена, а последният въз основа на договора е придобил правото да я получи. Затова цената, дължима от купувача, и качеството на продадената и предадената от продавача вещь са взаимно обусловени. Цената представлява величина, която се счита еквивалент на самата вещь, с оглед на нейното

съдържание, свойство, предназначение и качество. Поради това, когато продадената вещ има недостатъци, които според чл. 193, ал. 1 ЗЗД съществено намаляват нейната цена или нейната годност за обикновеното или за предвиденото в договора употребуване, купувачът придобива правото да иска от продавача удовлетворение на нарушения му интерес по някой от алтернативно изброените в чл. 195 ЗЗД способи, изборът измежду които е предоставен на купувача.

Съгласно чл. 195, ал. 1 ЗЗД, при продажба на вещ с недостатъци, които съществено намаляват нейната цена или нейната годност за обикновеното или за предвиденото в договора употребуване, купувачът може да върне вещта и да иска обратно цената, заедно с разносните за продажбата, да задържи вещта и да иска намаляване на цената или да отстрани недостатъците за сметка на продавача. Първата от трите възможности предполага преустановяване на облигационната връзка между страните, т. е. разваляне на договора, а останалите две възможности са приложими при запазване на правоотношението, но при модифициране на съдържанието му. Доколкото продажбата на вещ с недостатъци и/или на вещ, негодна за ползване по предназначение, представлява неизпълнение на договора за продажба от страна на продавача във формата на неточно изпълнение по отношение техническите характеристики на вещта, то преустановяването на облигационната връзка между страните се осъществява чрез разваляне на сключения между тях договор.

Правото на купувача да върне на продавача вещта с недостатъци представлява упражняване на правото да развали едностранно договора за продажба. Касает се за особен случай на приложение на уреденото в общата разпоредба на чл. 87 ЗЗД потестативно право за разваляне на договорите поради неизпълнение, чиято специфика е единствено в това, че не се изисква неизпълнението да е виновно и не се предоставя подходящ срок за изпълнение, но не отбелязва различия относно начина, по който това право се упражнява - чрез едностранно изявление на купувача, отправено до продавача. Реституцията на разменените престации се явява само закономерна последица от развалянето на договора. В този смисъл е уеднаквената съдебна практика - решение № 131 от 03.12.2010 г. по т. д. № 890/2009 г., Т. К., I Т. О. на ВКС, решение № 156 от 30.10.2012 г. по т. д. № 772/2011 г., Т. К., II Т. О. на ВКС и решение № 19 от 22.03.2017 г. по т. д. № 3349/2015 г., Т. К., I Т. О. на ВКС.

При отправено искане от К.П. за реализиране на последиците от развалянето – връщане на заплатената цена и посочване на адрес, на който стоките да бъдат предадени на продавача, няма съмнение, че купувачът е обективизирал воля за разваляне на сключения договор, поради неизпълнението на продавача да му достави модули, отговарящи на изискването да осигуряват пренос на данни до 80 км..

В случая продавачът „Х.Е.“ ЕООД не е изпълнил задължението да достави модули, които съответстват на уговорените технически изисквания и по-конкретно на изискването да осигуряват сигурен пренос на данни на разстояние от 80 километра. Този недостатък прави модулите напълно негодни за ползване по предназначението, за което са закупени - вещното лице е категорично, че технологията на мултимодните (каквито са доставените) и мономодните модули (каквито са поръчаните), е несъвместима.

Несъответствието на модулите с техническите изисквания съставлява скрит недостатък, който не би могъл да бъде установен при обикновен преглед на доставените модули, включително и при полагане на грижата на добрия търговец – чл. 324 ТЗ, тъй като външно двата типа модули не показват никакви различия, а проверката на съответствието

им с изискваните техническите характеристики изисква включване към модулите към техническо устройство Cisco Switch, което да установи параметрите им, а това обективно надхвърля обхвата и съдържанието на обикновения преглед, който купувачът дължи да извърши при получаването на стоките.

В случая, съдът намира, че договорените от купувача технически изисквания за пренос на данните са били известни на продавача „Х.Е.“ ЕООД, тъй като продажната им цена съответства на средната пазарна цена на мономодни модули, които осигуряват пренос до 80 км, а не мултимодни, общата цена на които би била в максимален размер от 16200 лева (36*450 лева), като не са събрани доказателства при сключването на договора продавачът да е знаел, че доставените такива са негодни, поради това, че са от вида мултимодни.

За установените скрити недостатъци на доставените модули продавачът е уведомен чрез електронно писмо на 13.05.2022 г., като недостатъците по отношение на модулите от цялата партида са установени при обективизиране заключението на изготвена частна експертиза на 23.05.2022 г., затова уведомяването на продавача „Х.Е.“ ЕООД напълно покрива характеристиката да е незабавно.

Позоваването на изтекла давност по чл. 197 ЗЗД от страна на „Х.Е.“ ЕООД е неоснователно, тъй като стоките са предадени на 19.11.2021 г., което означава, че правата на купувача в общия случай биха се погасили на 20.05.2022 г., съответно към уведомяването на 13.05.2022 г. този срок не е изтекъл. Съвсем отделен е въпросът, че недостатъците са скрити и купувачът е уведомил продавача незабавно, дори преди официалното представяне на резултатите от нарочно предприетите действия по експертно установяване дали тези недостатъци са налице по отношение на всички закупени вещи, което е станало на 23.05.2022 г..

В обобщение: доставените по процесните фактура и дебитно известие движими вещи са обременени от скрит недостатък – несъответен на техническите изисквания вид на модулите и съответно невъзможност да осигуряват пренос на данни на разстояние от 80 км., който недостатък ги прави напълно негодни за употреба по предназначението, за което са закупени, като за тези недостатъци продавачът „Х.Е.“ ЕООД е надлежно уведомен. Това е породило потестативното право на купувача да развали договора, в резултат на което разменените престации от страните бъдат реституирани – заплатената цена да се върне на купувача, а на продавача да бъдат предадените негодните модули. Реституцията на разменените престации се явява закономерна последица от развалянето на договора, тъй като развалянето прекратява правната връзка между страните и то с обратно действие. Изявлението за разваляне е обективизирано в електронно писмо на К.П. от 13.05.2022 г., включително адресатът да изявлението - „Х.Е.“ ЕООД в електронно писмо от 07.06.2022 г. е признал настъпилите последици на развалянето на договора и изрично се е съгласил да върне получената за стоките цена като е предложил на купувача разсрочване на плащането, а с писмо от 15.06.2022 г. се е съгласил да погаси и направените от ищеца разходи за изследване годността на модулите от експерт и за превод на изготвеното заключение. Тези разходи представляват понесени от купувача имуществени вреди (настъпили загуби), които стоят в причинна връзка с неизпълнението на основното задължение на ответника да достави съответни на техническите изисквания на купувача стоки, като извършването на подобни разходи е могло да бъде предвидено при сключването на договора, тъй като стоките, негов предмет са специфични и принципно изследването на техническите им характеристики изисква притежаване на специални знания и нужния инструментариум за това.

С изявлението на К.П. за разваляне на договора в правната сфера на ответника е възникнало задължението да върне получената за негодните модули цена, което задължение е и признато от „Х.Е.“ ЕООД, но не е изпълнено. Това налага уважаването на предявения предпочитан иск. Основателен е и искът за престиране на обезщетение за разходите, сторени за рекламацията на модулите в размер на 4693,99 лева, които също са признати от ответника като дължими, но въпреки това признатото задължение е останало непогасено.

Уважаването на иска за връщане на сумата 186927,41 лева на предпочитаното основание, поради разваляне на договора, не налага разглеждането на евентуалната претенция за дължимостта □ като поето договорно задължение, тъй като не е настъпило вътрешното процесуално условие за това – отхвърляне на главния иск.

С оглед изхода на спора, право на присъждане на разноските за производството се поражда за ищеца, който доказва извършени разноски в размер на общо 19302,40 лева, съгласно представен списък по чл. 80 ГПК, който включва заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение за проведено производство по обезпечаване на бъдещ иск. В т. 5 от Тълкувателно решение № 6/2012 г. от 6 ноември 2013 г. на ОСГТК на ВКС по задължителен за съдилищата начин е прието, че обезпечаването на иска не е част от исковия процес, а самостоятелно уредено в процесуалния закон производство, което осигурява реализирането на правните последици от решението. Въпреки че е самостоятелна форма за защита, производството по обезпечаване на иска се намира с исковия процес във функционална зависимост, доколкото създава сигурност за осъществяване на правата по решението. Отговорността за разноски при обезпечаване на иска се реализира при постановяване на решение, с което се разглежда спора по същество и съобразно неговия изход, тъй като привременно осъществяната мярка е постановена с оглед този изход и в защита на правните последици от решението. При това положение, притендираните от ищеца разноски за производството следва да включат и тези, извършени в рамките на обезпечителния процес, които са доказани да са реално заплатени от ищеца (т. 1 от посоченото Тълкувателно решение). Затова съдът приема ищецът да е извършил релевантни разноски за обезпечение на исковите в размер на сумата 40 лева – внесена държавна такса и 4002 лева – заплатено адвокатско възнаграждение.

По отношение на заплатеното адвокатско възнаграждение, за исковото и обезпечителното производство, ответникът е релевирал възражение за прекомерност. Възражението е неоснователно.

Намаляването на заплатеното адвокатско възнаграждение е допустимо до минимално определения размер, съгласно чл. 36 ЗА. В чл. 36 ЗА се препраща към НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, издадена от Висшия адвокатски съвет, обн., ДВ, бр. 64 от 23.07.2004 г., изм. ДВ, бр. 68 от 31.07.2020 г. (действаща към сключване на договорите за правна помощ и заплащане на възнагражденията редакция), като в чл. 7, ал. 2, т. 5 от същата е предвидено адвокатското възнаграждение за процесуално представителство по дела с определен материален интерес от 100000 лева до 1000000 лева, да е 3530 лева + 2 % върху разликата над 100000 лева. В конкретния случай, материалният интерес е 191621,40 лева и определеното по правилата на Наредбата минимално възнаграждение за исковото производство е 5363,43 лева, без ДДС или 6434,91 лева с ДДС, поради което заплатеното възнаграждение в размер на сумата 6327,60 лева с ДДС, е под установения минимум и не може да бъде намалявано. Съгласно чл. 7, ал. 7 НМРАВ за защита в производства за обезпечаване на бъдещ иск

възнаграждението се определя по правилата на ал. 2 на базата на половината от стойностите на претендираните суми (95810,70 лева), поради което дължимото за обезпечителното производство адвокатско възнаграждение се определя по правилото на чл. 7, ал. 2, т. 4 НМРАВ - при интерес от 10000 лева до 100000 лева - 830 лева плюс 3 % за горницата над 10000 лева и е в размер на 3404,32 лева без ДДС или 4085,19 лева, с включен ДДС, т. е. заплатеното възнаграждение от 4002 лева с ДДС също е под минималния установен размер, което не позволява намаляването му.

При тези мотиви, съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА „Х.Е.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище гр. София и адрес на управление: гр. София, ул. „*****, да заплати на К.П., ЕИК ***** със седалище гр. София и адрес на управление: гр. София, бул. „*****, на основание чл. 195, ал. 1, предл.1 ЗЗД, сумата 186927,41 лева (сто осемдесет и шест хиляди деветстотин двадесет и седем лева и четиридесет и една стотинки), представляваща подлежаща на връщане цена за доставени 36 броя негодни модула за високоскоростно предаване в оптични мрежи, за която цена са издадени фактура № 0000000264 от 19.11.2021 г. на обща стойност 183263,04 лева с ДДС и дебитно известие № 267/26.11.2021 г. към посочената фактура на стойност 3664,37 лева с ДДС, ведно със законната лихва върху тази сума от предявяване на исковата молба – 05.09.2022 г. до окончателното □ погасяване, на основание чл. 82 ЗЗД, сумата 4693,99 лева (четири хиляди шестстотин деветдесет и три лева и деветдесет и девет стотинки) – обезщетение за вредите от неизпълнение на договора за продажба на модули, представляващи разходи за извършване на експертиза и превод на документи, ведно със законната лихва върху тази сума от предявяване на исковата молба – 05.09.2022 г. до окончателното □ погасяване, както и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата 19302,40 лева (деветнадесет хиляди триста и два лева и четиридесет стотинки) – разноски за производството.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред СОФИЙСКИЯ АПЕЛАТИВЕН СЪД в двуседмичен срок от връчването му на страните.

СЪДИЯ:

Съдия при Софийски градски съд: _____